

İHMAL ve İSTİSMARİ BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ

İÇİNDEKİLER

- 1. Çocuğun Tanımı**
- 2. İhmal Nedir? - İhmal Türleri**
- 3. İstismar Nedir? - İstismar Türleri**
- 4. İstismara Uğrayan Çocukla İletişim Nasıl Olmalıdır?**
- 5. Bildirim Süreci**
- 6. Başvuru Merkezleri**
- 7. Okulda Yapılabilecekler**
- 8. Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar**
- 9. Soru Cevap**

ÇOCUĞUN TANIMI

Çocuk Hakları
Sözleşmesine göre 18 yaşın
altındaki her insan çocuk
olarak nitelendirilir.

5395 sayılı Çocuk
Koruma Kanununa göre
daha erken yaşta ergin
olmuş olsa bile 18 yaşını
doldurmamış kimse
çocuk sayılır.

5237 sayılı Türk Ceza
Kanunu 6.maddedeki
çocuk kelimesi
tanımından 18 yaşını
doldurmamış kişidir.

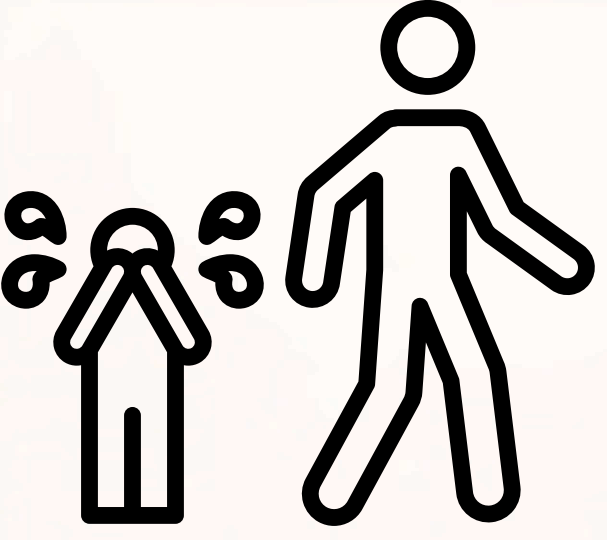
İHMAL NEDİR?

Çocuğa bakım veren kişinin (çocuğa bakmakla yükümlü kişinin), çocuğa karşı sorumluluklarını yerine getirmemesidir.

Yeme içme, barınma, sağlık, kişisel öz bakım vb ihtiyaçlarının yerine getirilmemesidir.

- **Çocuğun eksik, yetersiz beslenmesi**
- **Çocuğun bakımsız, kirli olması**
- **Çocuğun eğitiminin aksaması, tıbbi ihtiyaçlarının karşılanmaması**
- **Çocuğa ilgi, sevgi göstermeme**

İHMAL TÜRLERİ

FİZİKSEL

- Çocuğun temel sağlık ihtiyaçlarının karşılanmaması
- Çocuğun yetersiz, düzensiz, eksik beslenmesi
- Çocuğun pis, bakımsız bırakılması...

EĞİTİMSEL

- Çocuğun okula gitmesine izin vermemek, gitmesine engel olmak
- Okul çağındaki çocuğun okula gitmesi yerine işte çalıştırılması
- Çocuğun eğitim ihtiyaçlarının karşılanmaması

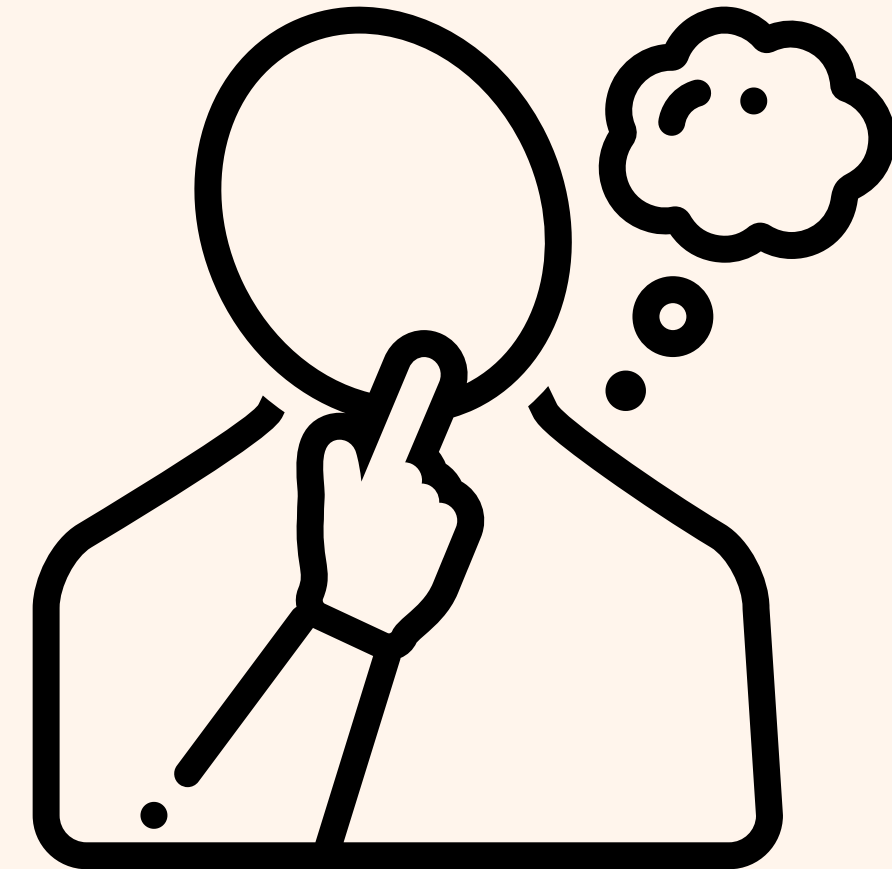
DUYGUSAL

- Çocuğa yetersiz ilgi, sevgi, şefkat göstermek ya da ilgi, sevgi, şefkat göstermemek
- Çocuğun aile içi şiddete , olaylara şahit olmasına mücade etmek
- Çocuğun kötü alışkanlıklar kazanmasına destek olmak veya izin vermek (alkol, madde, tütün vb)...

- **Çocuğun okula devamsızlığı arttıysa,**
- **Çocuk aşırı kilo kaybettiye,**
- **Çocuk fiziksel yaralanmalarda, hastalandığında, tıbbi gereksinimi olmasına rağmen doktora götürülmüyorsa,**
- **Çocuk mevsime uygun giyinmiyorsa,**
- **Çocuk hijyen bakımından eksikse**
- **...**

İhmalden
şüphelenilebilir

İSTİSMAR NEDİR?

Çocuk istismarı, çocuğa bakım veren kişiler/ üçüncü şahıslar tarafından çocuğun hayatını; sağlığını, psikolojisini, gelişimini olumsuz etkileyen, bilerek ya da bilmeyerek yapılan her türlü davranışlardır denilebilir.

İSTİSMAR TÜRLERİ

FİZİKSEL

Çocuğa bakım veren kişiler/ üçüncü şahıslar tarafından çocuğun sağlığına, bedenine zarar verme, çocuğa karşı fiziksel güç kullanımıdır.

- **Çocuğa vurma**
- **Çocuğu tekmeleme**
- **Çocuğu itme, yakma vb.**

DUYGUSAL

Çocuğa bakım veren kişiler /üçüncü şahıslar tarafından çocuğun ruh sağlığını, benliğini, psikososyal gelişimini olumsuz etkileyen çocuğa karşı yapılan her türlü davranışlardır.

- **Çocuğu görmezden gelme,**
- **Çocuğa lakap takma, hakaret etme, bağırma, küfür etme**
- **Çocuğu küçük düşürecek davranışlarda bulunma**

İSTİSMAR TÜRLERİ

EKONOMİK

Çocuğun gelişimini engelleyici olarak düşük ücretle çalıştırılması, iş gücü olarak kullanılmasıdır.

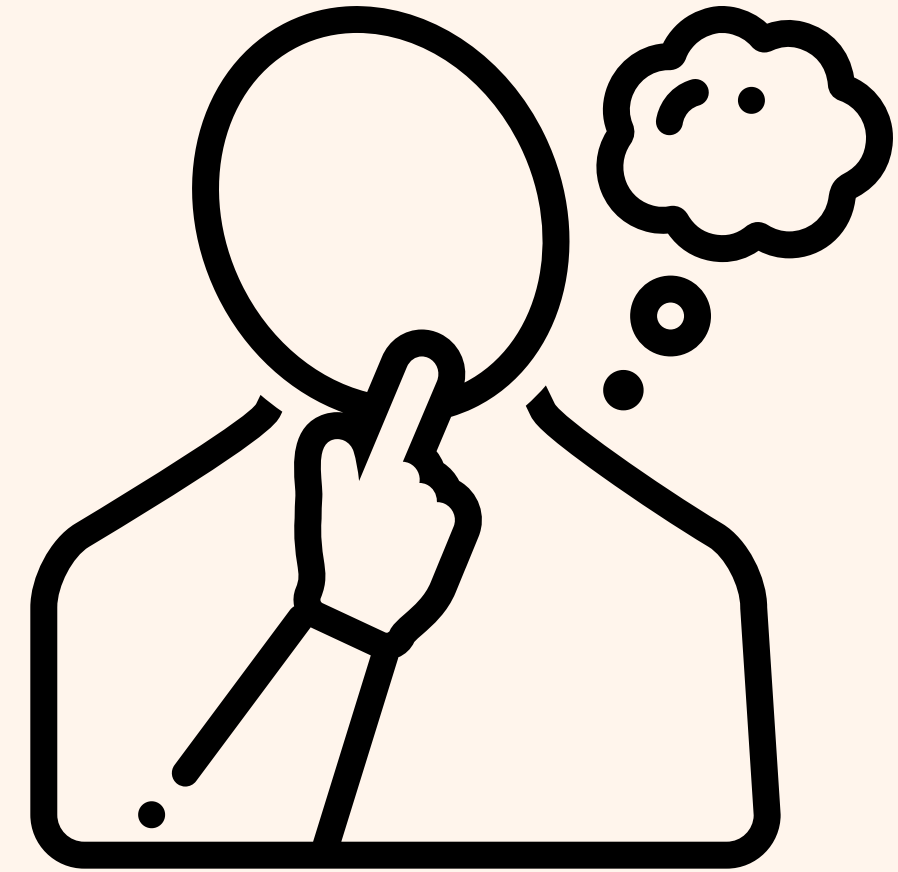
CİNSEL

Çocuğun cinsel haz alma amacıyla kullanılmasıdır.

- **Çocuktan cinsel organını göstermesini istemek**
- **Çocuğa cinsel organını göstermek**
- **Pornografik görüntüler izletmek**
- **Çocuğa zorla dokunma, cinsel ilişki kurma vb.**

- **Çocuğun vücudunda yara, çizik, kesik vb yara izleri varsa,**
- **Anne-baba/ bakım veren kişilere karşı korkusu varsa, eve gitmek istemiyorsa,**
- **Her şeye ilgisizlik varsa,**
- **Sürekli korku halindeyse,**
- **Rahat yürüyememe ve oturamama,**
- **Tuvalet alışkanlığı olmasına rağmen alt ıslatma davranışı vb. varsa,**
- **Yaşına uymayan cinsel konularla bilgisi varsa,**
- **Cinsel yolla bulaşan rahatsızlığı varsa,**

**İstismardan
şüphelenilebilir**

DOĞRU BİLİNE YANLIŞLAR

YANLIŞ

Cinsel istismar, çocukların hayal ürünüdür.

Çocuklar olan biteni çabuk unuturlar.

Sadece kız çocukları istismara maruz kalır.

İstismarcılar yabancıdır.

İstismar sadece düşük sosyoekonomik düzeyli ailelerde görülür.

DOĞRU

Çocuklar bu konuda yalan söylemezler, çocuğa inanılmalıdır.

Olanlar çocukta fiziksel, ruhsal anlamda iz bırakırlar.

Kız çocukları da erkek çocukları da istismara maruz kalmaktadır.

İstismarcılar aile içinden de yabancı da olabilmektedir.

Düşük SED risk faktörü olsa da her SED de görülebilmektedir.

İSTİSMARA UĞRAYAN ÇOCUKLA İLETİŞİM NASIL OLMALIDIR?

Öncelikli olarak çocuğun güvenliği sağlanmalı

Çocukla rahat konuşulacak, başkaları tarafından sesin duyulamayacağı bir ortama geçilmeli

Çocuğun izni olmadan çocuğa asla dokunulmamalı

Masanın ardında olmaktan ziyade çocuğun yanında olmaya çalışılmalı

Çocuğun süreçte yalnız kalmamasına dikkat edilmeli

Çocuk, anlattığı durum için cesaretlendirilmeli, desteklenmeli

Çocuğun anlayacağı bir dil kullanılmalı

Çocuğun yararına olacak sorular sorulmalı, NEDEN ile başlayan sorulardan uzaklaşmalı

Olay, gizlilik gereği bilmesi gereken kişilerle paylaşılmalı

Duygular çocuğa belli edilmemeli, kullanılan ses tonuna dikkat edilmeli

Çocuğa kendini suçlu hissettirecek ifadelerden kaçınılmalı

İstismar, gerekli kurum ve kuruluşlara bildirilmeli

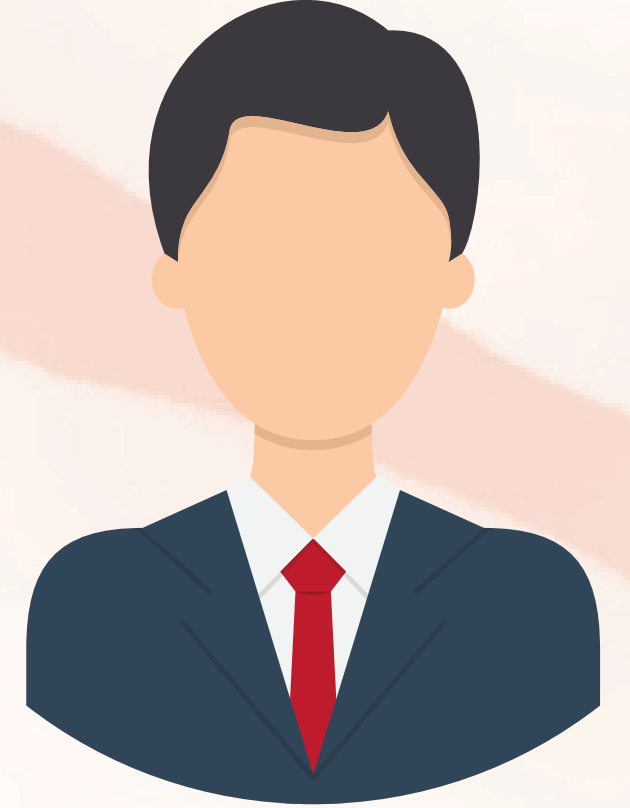
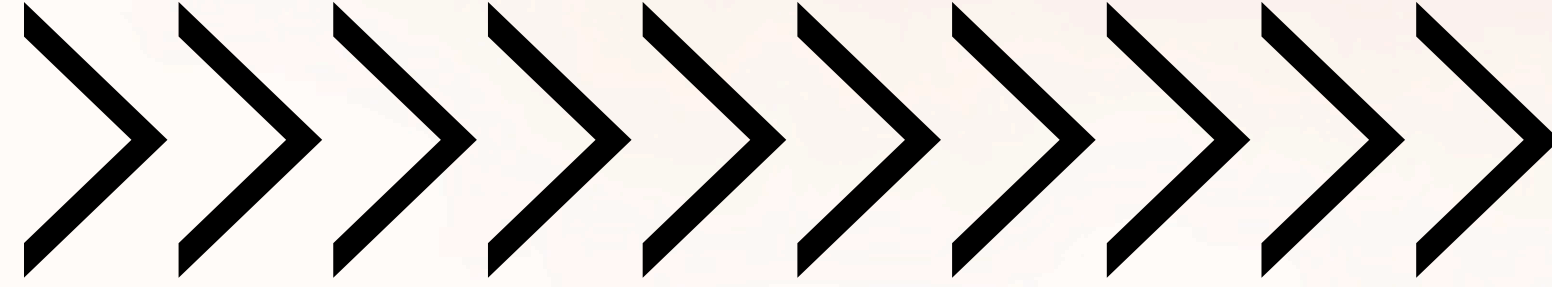
Olanlar yazılı olarak tutanak altına alınmalı

ÇOCUK KISA SÜRE ÖNCE CİNSEL İSTİSMARA MARUZ KALDIĞINI SÖYLÜYORSA

- **Olay 72 saat içinde olduysa çocuğun banyo ve kişisel temizlik yapmaması gerekmektedir. Kıyafetler ve eşyalar bir poşete koyularak yetkili birimlere teslim edilmelidir.**

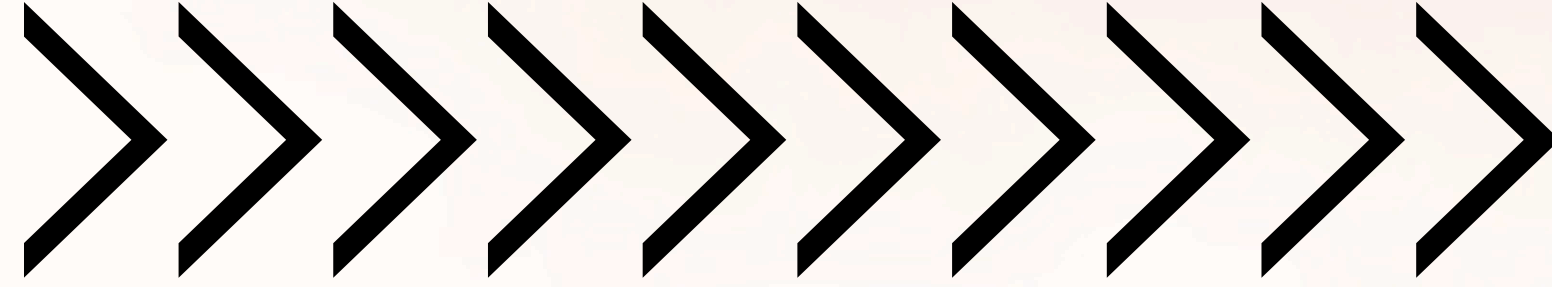

BİLDİRİM SÜRECİ

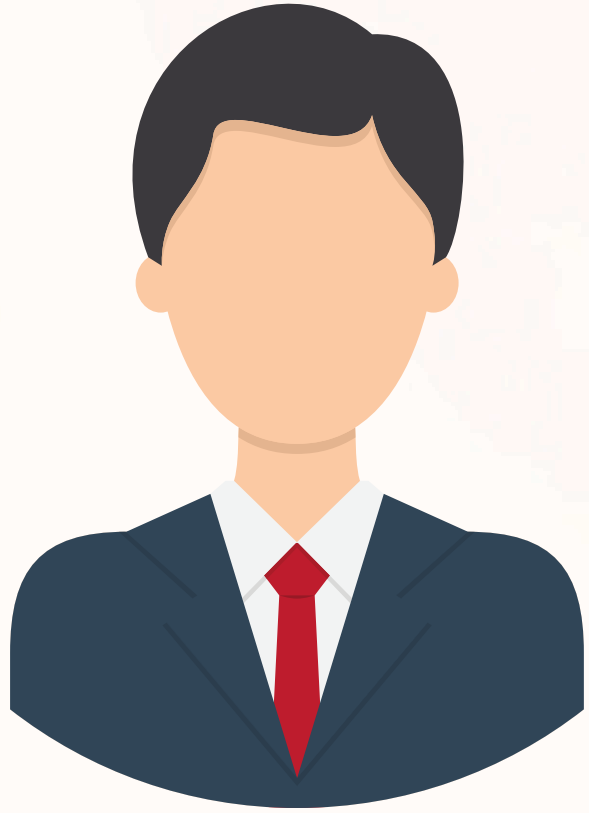
- **Olayı öğrenen sınıf rehber öğretmeni /psikolojik danışmanı, durumu okul müdürüne bildirmelidir. (Öğrenci ve okulun güvenliği sağlanmalı, gizliliğe dikkat edilmeli)**

BİLDİRİM SÜRECİ

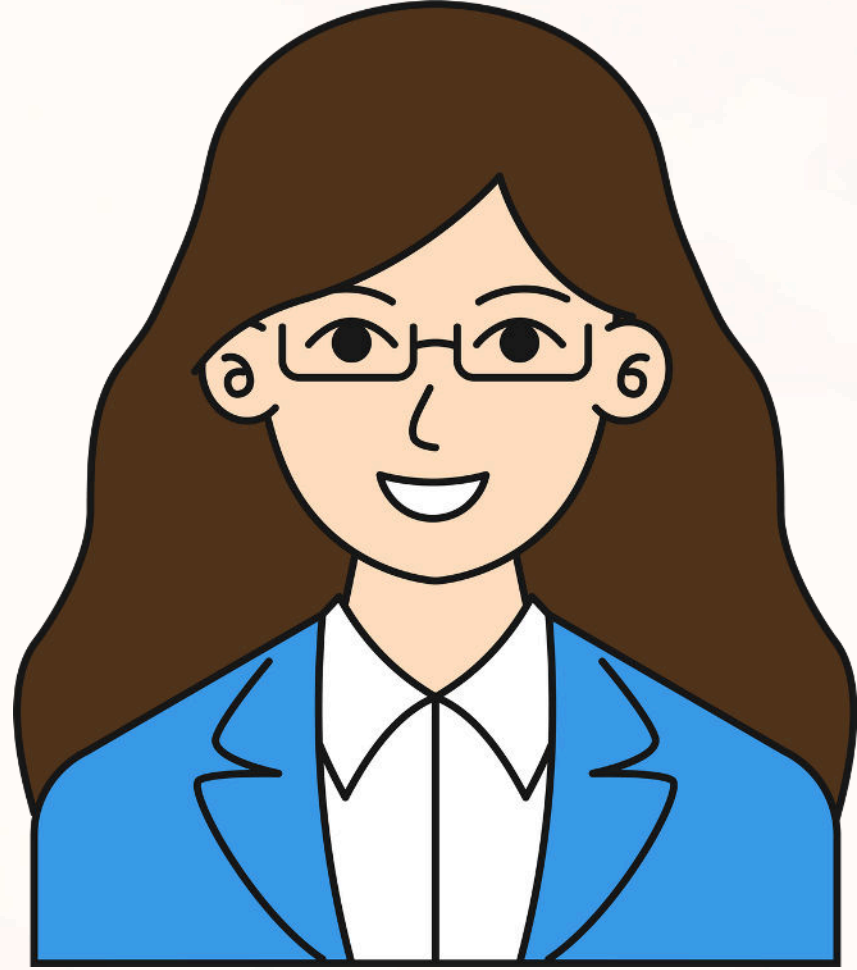
- **Bildirimi alan okul müdürü İstismar Bildirim Tutanağı doldurarak kolluk kuvvetlerine haber vermelidir. Tutanağı imza karşılığında teslim etmelidir.**

BİLDİRİM SÜRECİ

- **Okul müdürü, Kolluk kuvvetlerine haber verdikten sonra durumu;**
- **İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne sözlü veya yazılı (gizlidir ibaresi ile) bilgi vermelidir.**
- **Sosyal Hizmetler kurumuna yazılı bilgi vermelidir.**

BİLDİRİM SÜRECİ - OKUL MÜDÜRÜ DURUMU BİLDİRMEZSE

Okul Müdürü'nün bildirim yapmadığı durumlarda şu kurumlara ihbarda bulunun!

- **Alo 183 Sosyal Destek Hattı**
- **Cumhuriyet Savcısı**
- **Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl/İlçe Müdürlüğü**
- **Kolluk Kuvvetleri**

TCK 279 'A GÖRE BİLDİRİM ZORUNLUDUR.

BİLDİRİM SÜRECİ

Çocuk cinsel istismarı bildirdiğinde, söylenilenin doğruluğu yanlışlığı sorgulanmadan işlem başlatılmalı.

Çocuğun dedikleri yazılı şekilde tutanak altına alınmalı.

Çocuğun yalnız kalmamasına dikkat ederek, yaşanan durum ivedilikle okul müdürüne bildirilmeli.

Okul müdürü istismar bildirim tutanağını doldurarak kolluk kuvvetlerine haber vermeli.

BİLDİRİM SÜRECİ

Okul müdürü istismar bildirim tutanağını imza karşılığında kolluk kuvvetlerine vermeli.

Okul müdürü ilçe milli eğitim müdürlüğüne sözlü veya yazılı bildirimde (yazılı bildirimde gizlidir ibaresi olmalıdır) bulunulmalı.

Çocuk evden veya okuldan alınarak ÇİM'e götürülür (Gerekli görülürse).

**YAPILAN TÜM İŐLEMELER
VE GRŐŐMELER KAYIT
ALTINA ALINARAK
GİZLİLİĞİ
KORUNMALIDIR.**

BAŞVURU MERKEZLERİ

- **ALO 183 AİLE ÇALIŞMA SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI**
- **155 POLİS - ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ /ÇOCUK BÜRO AMİRLİĞİ**
- **156 JANDARMA**
- **AĞRI CUMHURİYET SAVCILIKI**

İSTİSMAR SONRASI OKULDA YAPILABİLECEKLER

Olayın ardından okul psikososyal krize müdahale destek ekibi bir araya gelerek toplantı yapmalıdır.

ÖĞRENCİLERLE

Okulun ve öğrencilerin güvenliği sağlandıktan sonra, olaydan etkilenen öğrencilerle psikososyal güçlendirici etkinlikler yapılabilir.

ÖĞRETMENLERLE

Okulun ve öğrencilerin güvenliği sağlandıktan sonra, olaydan etkilenen öğretmenlerle konuşulabilir, Öğretmenler olayın gizli kalması konusunda uyarılmalıdır. Öğrencilerle yapılacak çalışmalar hakkında bilgi verilebilir.

İSTİSMAR SONRASI OKULDA YAPILABİLECEKLER

VELİLERLE

Olaydan etkilenen velilerle görüşülmeli, bilgilendirilmeli.

İZLEME ÇALIŞMALARI

Yaşanılan olayın ardından yapılan çalışmaların etkisi ve verimliliğini ölçmek amacıyla izleme çalışması yapılmalıdır.

Bildirimde bulunurken anne babanın onayının alınmasına gerek yoktur.

Bizler öğretmen olarak istismar/ihmal kanıtını bulmakla yükümlü ve yetkili değiliz.

İstismarı bildirmek bir suç değildir. İstismarı bildirmek olayın ortaya çıkartılması, araştırılmasının istenmesidir.

İhmal ve istismar şüphesinde kanıt bulunmasına gerek yoktur, durumdan şüphe edilmesi ve rapor yazılması yeterlidir.

BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ VE KONUYA İLİŞKİN KANUN MADDELERİ

**Türk Ceza Kanunu çocuğa karşı işlenen suçların
bildirimi konusunda herkesi yükümlü kılmaktadır.**

(TCK Madde 278' e dayanarak)

Türk Ceza Kanunu Madde 278

Suçu bildirmeme

Madde 278- (İptal: Anayasa Mahkemesinin 30/6/2011 tarihli ve E.:2010/52, K.:2011/113 sayılı Kararı ile.; Değişik: 2/7/2012-6352/91 md.)

(1) İşlenmekte olan bir suçta yetkili makamlara bildirmeyen kişi, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) İşlenmiş olmakla birlikte, sebebiyet verdiği neticelerin sınırlandırılması halen mümkün bulunan bir suçta yetkili makamlara bildirmeyen kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

(3) Mağdurun onbeş yaşını bitirmemiş bir çocuk, bedensel veya ruhsal bakımdan engelli olan ya da hamileliği nedeniyle kendisini savunamayacak durumda bulunan kimse olması halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza, yarı oranında artırılır.[99]

(4) Tanıklıktan çekinebilecek olan kişiler bakımından cezaya hükmolunmaz. Ancak, suçun önleme yükümlülüğünün varlığı dolayısıyla ceza sorumluluğuna ilişkin hükümler saklıdır.

Türk Ceza Kanunu Madde 279

Kamu görevlisinin suçu bildirmemesi

Madde 279- (1) Kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya bu hususta gecikme gösteren kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Suçun, adlî kolluk görevini yapan kişi tarafından işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkraya göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Türk Ceza Kanunu Madde 280

Sağlık mesleği mensuplarının suçu bildirmemesi

Madde 280- (1) Görevini yaptığı sırada bir suçun işlendiği yönünde bir belirti ile karşılaşmasına rağmen, durumu yetkili makamlara bildirmeyen veya bu hususta gecikme gösteren sağlık mesleği mensubu, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Sağlık mesleği mensubu deyiminden tabip, diş tabibi, eczacı, ebe, hemşire ve sağlık hizmeti veren diğer kişiler anlaşılır.

CİNSEL DOKUNULMAZLIĞA KARŞI SUÇLAR

- CİNSEL SALDIRI

- CİNSEL TACİZ

- ÇOCUKLARIN CİNSEL İSTİSMARI

- REŞİT OLMAYANLA CİNSEL İLİŞKİ

CİNSEL SALDIRI

Cinsel arzuları tatmin amacıyla bir kimsenin vücut dokunulmazlığının ihlal edilerek bedenine fiziksel temasta bulunulması ile oluşur (TCK md.102). Cinsel saldırı suçu, failin mağdurun vücut dokunulmazlığını ihlal etme derecesine göre ikiye ayrılır:

Basit cinsel saldırı suçu (TCK 102/1):

Basit cinsel saldırı suçu, mağdurun bedenine cinsel ilişki düzeyine varmayan seviyede temasta bulunmaktır. Basit cinsel saldırı suçunun en hafif şekline “sarkıntılık suçu” denilmektedir (TCK 102/1-ikinci cümle).

Nitelikli Cinsel Saldırı Suçu (Tecavüz Suçu), (TCK 102/2):

TCK md.102/2’de düzenlenen nitelikli cinsel saldırı suçu, diğer bir deyişle tecavüz suçu; vücuda “organ” veya “sair bir cisim” sokulması suretiyle fiilin gerçekleştirilmesi halinde meydana gelir.

ÇOCUKLARIN CİNSEL İSTİSMARI

Çocukların cinsel istismarı

Madde 103- (Değişik: 18/6/2014-6545/59 md.)

(1) (Yeniden düzenlenen birinci ve ikinci cümle: 24/11/2016-6763/13 md.) Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. (Ek cümle: 24/11/2016-6763/13 md.)

Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz. Sarkıntılık düzeyinde kalmış suçun failinin çocuk olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun, velisinin veya vasisinin şikâyetine bağıdır.

Cinsel istismar deyiminden; [42]

- a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,**
- b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar, anlaşılır.**

(2) (Yeniden düzenleme: 24/11/2016-6763/13 md.) Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on altı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza on sekiz yıldan az olamaz.

(3) Suçun;

a) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

b) İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

c) Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş veya evlat edinen tarafından,

d) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından,

e) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle, işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(4) Cinsel istismarın, birinci fıkranın (a) bendindeki çocuklara karşı cebir veya tehditle ya da (b) bendindeki çocuklara karşı silah kullanmak suretiyle gerçekleştirilmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(5) Cinsel istismar için başvurulmuş cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(6) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

CİNSEL TACİZ

Cinsel taciz

Madde 105- (1) Bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden kişi hakkında, mağdurun şikayeti üzerine, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasına veya adlî para cezasına fiilin çocuğa karşı işlenmesi hâlinde altı aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.[44]

(2) (Değişik: 18/6/2014-6545/61 md.) Suçun;

a) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin ya da aile içi ilişkinin sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

b) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından,

c) Aynı işyerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

d) Posta veya elektronik haberleşme araçlarının sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

e) Teşhir suretiyle,

işlenmesi hâlinde yukarıdaki fıkraya göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. Bu fiil nedeniyle mağdur; işi bırakmak, okuldan veya ailesinden ayrılmak zorunda kalmış ise verilecek ceza bir yıldan az olamaz.

REŞİT OLMAYANLA CİNSEL İLİŞKİ

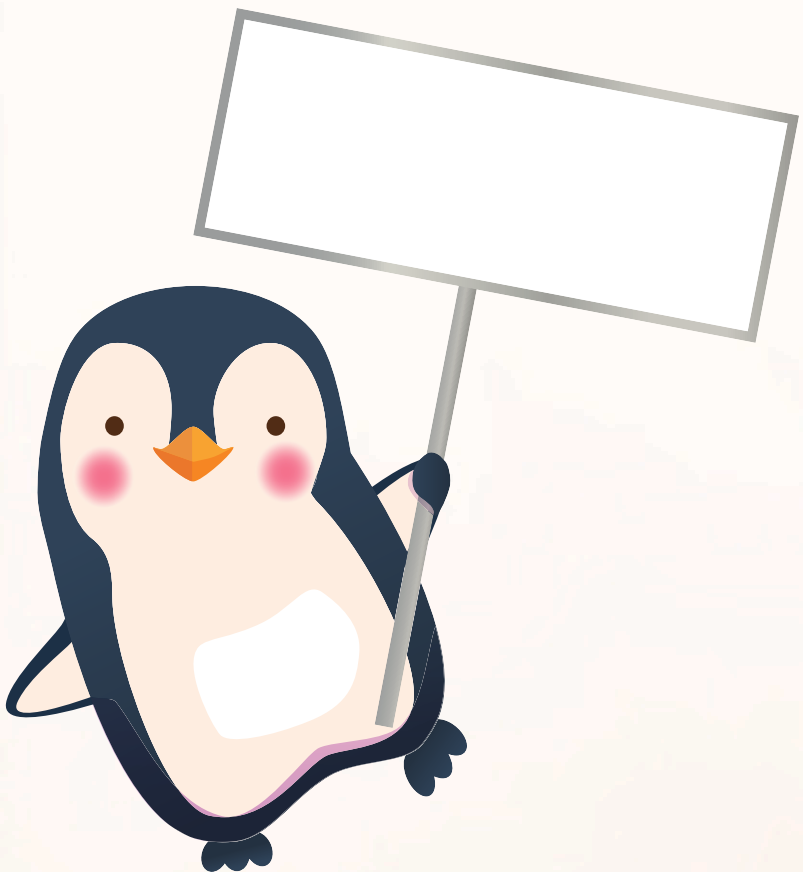
Reşit olmayanla cinsel ilişki

Madde 104- (1) Cebir, tehdit ve hile olmaksızın, onbeş yaşını bitirmiş olan çocukla cinsel ilişkide bulunan kişi, şikayet üzerine, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.[43]

(2) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 23/11/2005 tarihli ve E: 2005/103, K: 2005/89 sayılı kararı ile; Yeniden düzenleme: 18/6/2014-6545/60 md.) Suçun mağdur ile arasında evlenme yasağı bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde, şikâyet aranmaksızın, on yıldan on beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) (Ek: 18/6/2014-6545/60 md.) Suçun, evlat edineceği çocuğun evlat edinme öncesi bakımını üstlenen veya koruyucu aile ilişkisi çerçevesinde koruma, bakım ve gözetim yükümlülüğü bulunan kişi tarafından işlenmesi hâlinde, şikâyet aranmaksızın ikinci fıkra göre cezaya hükmolunur.

SORU CEVAP

- **İhmal ve İstismar suçunu bildirmekle kim yükümlüdür?**
- **İhmal ve Cinsel İstismar şüphesi ile ilgili kanıt bulunması gerekir mi?**
- **Cinsel istismar vakalarında okulda rehber öğretmen/ psikolojik danışman yoksa nasıl bir yol izlenir?**

- **İhmal ve istismar vakalarında okul rehber öğretmeni/psikolojik danışmanının rolü nedir?**
- **İhmal ve İstismar vakalarında RAM'ların rolü nedir?**
- **Cinsel İstismar şüphesi durumunda aile ile olan süreç nasıl olmalıdır?**

Tutanak Tarihi

İSTİSMAR BİLDİRİM TUTANAĞI

Bildirimde Bulunan Okul/ Kurum Bilgileri

İl/ İlçe:

Okul:

Okul Adresi:

Okul/Kurum Müdürü İsim Soy İsim:

Okul Müdürü Telefon Numarası:

Bildirimde Bulunan Öğretmen İsim Soy İsim:

Bildirimde Bulunan Öğretmen Telefon Numarası:

Çocuk Bilgileri

İsim Soy İsim:

TC - Doğum Tarihi:

İkamet Adresi:

Veli İsim Soy İsim- TC:

Veli Telefon Numarası:

Şüpheli Kişi Bilgileri

İsim Soy İsim:

Çocuk ile Yakınlık Derecesi:

Bilinmiyorsa adres, iletişim vb bilgileri:

İstismar Şüphesi Oluşturan Olay Bilgileri

Olay Tarihi:

Olay Yeri:

Olayı açıklayınız:

İMZA:

İSTİSMAR
BİLDİRİM
TUTANAĞI

**Ş  p   etmek, ihmal ve
istismarı bildirmek için
yeterlidir, kanıta gerek
yok!**

*SUÇA ORTAK OLMA
SESSİZ, HİÇ KALMA !!!*

KAYNAKÇA

- **Çocuk Hakları Sözleşmesi**
- **Çocuk Koruma Kanunu**
- **Türk Ceza Kanunu**
- **Avukat Baran Doğan - Ceza Hukuku**

DİNLEDİĞİNİZ ve KATILIM SAĞLADIĞINIZ İÇİN TEŞEKKÜRLER

